

24. Дадзены выразы з баек Кандрата Крапівы:

- 1) Другі баран – ні “бэ”, ні “мя”,
А любіць гучнае імя.
2) Ты паможаш так каню,
Як хваробе кашаль.
- 3) Паверце, што найбольшая з заслуг –
Цягнуць цяпер у згодзе плуг.
4) Узяўся ты за гуж, дык не кажы – не дуж.

У якіх байках яны сустракаюцца?

- а) “Дзед і Баба”; б) “Стары і малады”; в) “Дыпламаваны Баран”; г) “Вараны”.
- А) 1-а, 2-б, 3-в, 4-г. Б) 1-б, 2-г, 3-а, 4-в. В) 1-б, 2-а, 3-в, 4-г.
Г) 1-б, 2-в, 3-г, 4-а. Д) 1-в, 2-а, 3-б, 4-г.

25. Літаратурным псеўданімам *Шаўцы* карысталіся ў беларускай літаратуры:

- 1) Паўлюк Трус; 2) Пятро Глебка;
3) Барыс Сачанка; 4) Уладзімір Дубоўка.

Выберыце правільныя варыянты.

- А) усе варыянты. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1, 2.
Г) 2, 3. Д) 3, 4.

26. У якіх прыкладах з дадзеных правільна ўтворана найвышэйшая ступень параўнання прыслоўяў?

- 1) найбольш поўна адлюстраваны; 2) лепш за ўсё запомнілася;
3) больш за ўсіх расказваў.

- А) ва ўсіх прыкладах. Б) няма правільных прыкладаў.
В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

27. Да якога разраду адносяцца часціцы *вось, абы толькі?*

- А) нельга вызначыць. Б) сэнсавыя. В) мадальныя.
Г) эмацыянальныя. Д) формаўтваральныя.

28. Устойлівы выраз *ісці за вадой* мае значэнне ...

- А) хутка штоосьці рабіць. Б) быць разважлівым.
В) не губляць раўнавагу. Г) спакойна наглядаць за чымсьці.
Д) дзейнічаць без разважання, не думаючы.

29. *Тэонімы* – гэта ...

- А) назвы дробных, невялікіх прадметаў. Б) імёны багоў, міфалагічных істот.
В) назвы населеных пунктаў. Г) уласныя імёны (клічкі) жывёл.
Д) назвы ўнутрыгарадскіх аб’ектаў.

30. Хто з вядомых мастакоў слова меў літаратурны псеўданім *Ганна Крум*?

- А) Алаіза Пашкевіч. Б) Канстанцін Міцкевіч. В) Ванда Лявіцкая.
Г) Уладзімір Дубоўка. Д) Барыс Сачанка.

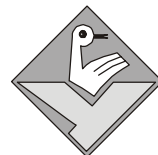
Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб’яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пад эгідай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220013, г. Мінск, вул. Дарашэвіча, 3–218

тэл. (017) 292 80 31, 290 01 53

e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 13. Тыраж 11500 экз. г. Мінск. 2012 г.

Конкурс па беларускай мове «БУСЛІК-2012»

Чацвер, 16 лютага 2012 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знака «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 150;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем застаецца ўдзельніку;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце <http://www.bakonkurs.by/>.

Заданне для вучняў 10-11 класаў

1. Падбярыце сінонім да ўстойлівага спалучэння *на шапачны разбор*.

- А) рана. Б) позна. В) своечасова. Г) хутка. Д) якасна.

2. Як называўся ў народзе язычніцкі бог урадлівасці і кахання?

- А) Ярыла. Б) Зюзя. В) Жыжаль. Г) Пярун. Д) Дажбог.

3. Якое слова прапушчана ў вершаваных радках Якуба Коласа?

*Між алешын, кустоў, І шуміць, і грыміць
Дзе паяе ..., Срэбразвонны ручэй...*

- А) шпак. Б) верабей. В) салавей. Г) дрозд. Д) журавель.

4. Які адпаведнік у беларускай мове мае дзеяслоў з рускай мовы *отрядить*?

- А) паслаць. Б) адрадзіць. В) адхінуць. Г) пачаставаць. Д) здзейсніць.

5. Дадзены прыметнікі: 1) *паверхавы*; 2) *верхні*; 3) *павярхоўны*.

Які прыметнік мае значэнне *‘негрунтоўны, неглыбокі’*?

- А) няма правільнага варыянта. Б) усе прыметнікі. В) 1. Г) 2. Д) 3.

6. Дадзены сказы:

1. *Усе выпускнікі _ смеючыся _ паселі за парты.*

2. *Углядаючыся ў першую снежную раніцу _ яна яшчэ даўгавата стаяла на ганку.*

3. *Але _ не вытрымаўшы _ зноў узяўся за фарбы і пачаў маляваць.*

У якім(-іх) сказе(-ах) на месцы пропуску неабходна паставіць коскі?

- А) ва ўсіх сказах. Б) няма такіх сказаў. В) 1, 3. Г) 2. Д) 3.

7. Вызначце від дадзенага сказа:
*Не паняць таго ніколі, Не даюць мне думаць зыкі,
Не разведцаць, не спазнаць: Што ляцяць, дрыжаць, звіняць* (Максім Багдановіч).
А) просты сказ. Б) складаназлучаны сказ. В) складаназалежны сказ.
Г) складаны бяззлучнікавы сказ. Д) складаны сказ з рознымі відамі сувязі.

8. Вызначце з прапанаваных складаны назоўнік, які пішацца праз злучок:
1) гідра_самалёт; 2) лён_даўгунец; 3) стара_друк.
А) усе дадзеныя назоўнікі пішуцца праз злучок.
Б) няма правільных варыянтаў. В) 1. Г) 2. Д) 3.

9. Хто з паэтаў з'яўляецца аўтарам наступных вершаваных радкоў?
*Бясследна нішто не міне, Ты мост, па якім да мяне
Гісторыю слова адродзіць, Мінуўшчына ў госці прыходзіць.*
А) П. Панчанка. Б) П. Макаль. В) М. Танк. Г) П. Броўка. Д) У. Караткевіч.

10. Дадзены словы:
1) радзіма – айчына; 2) брыдкі – прыгожы; 3) адыходлівы – адыходны.
Якія словы з'яўляюцца паронімамі?
А) усе прыклады. Б) няма правільнага варыянта. В) 1. Г) 2. Д) 3.

11. У якіх сказах з прыведзеных на месцы пропуску неабходна напісаць часціцу **ні**?
1) Строчанага вяскою дня _купіш. 2) Вяскою куды _глянь – усюды ўсё расце, усё квітнее. 3) Праспяваць лепш не маглі _Марыля, _Сьмон. 4) Дзе гэты чалавек _быў?
А) усе сказы. Б) няма правільнага варыянта. В) 1, 2. Г) 1, 4. Д) 2, 3.

12. Вызначце з прапанаваных сказы, у якіх знакі прыпынку пастаўлены правільна:
*1. Прамільгнула думка, што, знікшы на павароце чыгункі, поезд паклаў сабою рубеж паміж тым, што было раней, і тым, што будзе наперадзе.
2. Селянін рухава патрусіў да сваіх саней, узбіў салому, каб латвей было сядзецц, паклаў чамаданы, а сам хуценька падабраў сена з-пад каня, узяў лейцы, ускочыў у сані, выцягнуў з саломы пугу.
3. Лабановіч уздыхнуў лягчэй, як бы з яго плячэй зваліўся нейкі цяжар, бо дарога, траская і караністая, і лес усё ж такі дакучылі яму.*
А) усе сказы. Б) няма правільнага варыянта. В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

13. Які адпаведнік у беларускай мове мае ўстойлівае спалучэнне з рускай мовы *доход не живет без хлопот*?
А) хто гоніць, той здагоніць. Б) хто дажыве, той паглядзіць.
В) хто мае грошы, той добры і харошы. Г) хто шмаруе, той і едзе.
Д) хто дбае, той мае.

14. Дадзены словы: *1) дзядзінец; 2) дзежачка; 3) лістапад; 4) пшачотны.*
Выберыце словы, у якіх напісанне адпавядае вымаўленню.
А) усе словы. Б) няма правільнага варыянта. В) 1, 2.
Г) 1, 2, 4. Д) 2, 3.

15. У якіх сказах з дадзеных не патрэбна выдзяляць выклічнікі коскай?
*1) О колькі радасці ў вачах дзяцей! 2) Ох ты небарака!
3) Эх ты лета гарачае, бурнае! 4) Эх як пахне скошаная трава!
5) Ай дарашаю задачу рانیцай.*
А) ва ўсіх сказах. Б) няма правільнага варыянта. В) 1, 3, 5. Г) 2, 3. Д) 3, 4.

16. Лічэбнік **пяцёрка** – ...
А) парадкавы просты. Б) колькасны складаны. В) колькасны састаўны.
Г) колькасны зборны. Д) колькасны дробавы.

17. Дадзены сказы:
*1) Куст бэзу надвячоркам _здаецца патаемным прывідам.
2) Кожны дзень _музыка гукаў і колераў.
3) Факты, канечне, _рэч важная.*

У якім сказе на месцы пропуску неабходна паставіць працяжнік?
А) няма правільнага варыянта. Б) ва ўсіх сказах. В) 1. Г) 2. Д) 3.

18. У якіх сказах выдзеленыя словы напісаны правільна?
*1) Ледзь **не плачучы** пайшоў ён дадому.
2) **Не разгаданая** чалавекам тайна існуе і сёння.
3) Даўно **не езджаная** дарога зарасла травой.*
А) няма правільных варыянтаў. Б) усе выдзеленыя словы напісаны правільна.
В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

19. Якое значэнне мае ўстойлівы выраз *поўнай жменняй*?
А) хутка рабіць што-небудзь. Б) цяжка працаваць.
В) шчодро, не шкадуючы. Г) без цяжкасці.
Д) бяздзейнічаць, нічога не рабіць.

20. Дадзены словы: *1) чытаць; 2) поні; 3) уверсе; 4) чытаючы.*
Якія з іх маюць канчаткі?
А) усе словы. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1, 4. Г) 2, 3. Д) 3, 4.

21. Якія сказы з прапанаваных запісаны правільна?
*1) Неба густа ўсеянае зоркамі яшчэ не святлела на ўсходзе.
2) Працяты марозам снег іскрыўся, ззяў на сонцы.
3) Весялей зірнулі на свет вызвалення ад холаду дрэвы, кусты.*
А) усе сказы. Б) няма правільных варыянтаў. В) 1, 2. Г) 1, 3. Д) 2, 3.

22. Па старой меры лічэння **60** у народзе мела назву ...
А) трацяк. Б) капа. В) аршыны. Г) локаць. Д) пядзя.

23. Якой часцінай мовы з'яўляецца выдзеленае ў сказе слова?
Давайце сходзім пасля ў грыбы.
А) дзеясловам. Б) прыназоўнікам. В) выклічнікам.
Г) часціцай. Д) злучнікам.